

Ügyszám: **890/B/2003**
Keltezés: **Budapest, 2005.11.22 12:00:00 de.**
Előadó bíró: **Bihari Mihály Dr.**
Közlöny információ:
AB közlöny: **XIV. évf. 11. szám**

Az Alkotmánybíróság országgyűlési határozat alkotmányellenességének utólagos megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Magyar Televízió, a Magyar Rádió és a Hungária Televízió Közalapítványok kiegészítő támogatásáról szóló 108/1999. (XII. 22.) OGY határozat módosításáról szóló 75/2002. (X. 31.) OGY határozat alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Indokolás

Az indítványozó indítványában kifejtett álláspontja szerint az Országgyűlés megsértette az Alkotmány 61. § (4) bekezdését azáltal, hogy „a Magyar Rádió, a Magyar Televízió és a Hungária Televízió Közalapítványok kiegészítő támogatásáról a 75/2002. (X. 31.) OGY határozatban [a továbbiakban: OGYh.] döntött. Az Alkotmány vonatkozó paragrafusának bekezdése szerint a tájékoztatási monopóliumok megakadályozásáról szóló törvény elfogadásához a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges. Az Országgyűlési határozat elfogadásához, ugyanakkor csak a T. Ház határozatképességhez szükséges képviselők többségének szavazata kell. A fenti eljárás szerint a Kormány a három közszolgálati műsorszolgáltató bármelyikét tetszés szerint a tájékoztatás lehetőségeit illetően monopolhelyzetbe hozhatja. (...) [A] fenti országgyűlési határozat végrehajtásával a Kormány a Magyar Rádió Rt. és a Duna Televízió Rt.-vel szemben, a Magyar Televízió Rt.-t monopolhelyzetbe hozta.” Az indítványozó azt kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy szólítsa fel az Országgyűlést az OGYh. visszamenőleges megsemmisítésére, valamint, hogy kötelezze a törvényhozót arra, hogy a Közalapítványok kiegészítő támogatásának a módját az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvényben szabályozza.

Az Alkotmánybíróság az indítványban megfogalmazott, az OGYh. alkotmányellenességének megállapítását kérő és az Országgyűlést határozata megsemmisítésére kötelező indítványi elem vizsgálatát annak tartalma szerint, vagyis az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: ABtv.) 1. § b) pontjában szabályozott hatásköre

alapján, az OGYh. alkotmányellenességének utólagos megállapítására és visszamenőleges hatályú megsemmisítésére irányuló indítvány vizsgálataként kezdte meg.

Az Alkotmánybíróság eljárása megindítását követően először azt vizsgálta, hogy az OGYh. alkotmányosságának felülvizsgálatára van-e hatásköre.

Az Alkotmánybíróság már az 52/1993. (X. 7.) AB végzésében kifejtette: „Az Alkotmány 32/A. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a jogszabályok alkotmányosságát, illetőleg ellátja a törvénnyel hatáskörébe utalt feladatokat. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: ABtv.) 1. § b) pontja alapján az Alkotmánybíróság hatásköre jogszabály, valamint az állami irányítás egyéb jogi eszköze alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára terjed ki. Az állam szerveinek jogalkotó hatáskörét átfogóan az Alkotmány és a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) szabályozza. A Jat. határozza meg azt is, hogy az állami szervek aktusai közül melyek minősülnek jogszabálynak és melyek azok, amelyek az állami irányítás egyéb jogi eszközei közé tartoznak. Önmagában véve azonban az, hogy valamely aktust olyan elnevezés alatt bocsátanak ki, amelyet a Jat. a jogszabályok vagy az állami irányítás egyéb jogi eszközei megjelölésére használ, még nem szükségképpen alapozza meg az adott aktus felülvizsgálatára nézve az Alkotmánybíróság hatáskörét. A hatáskör vizsgálatánál nem az aktus elnevezése, hanem a benne foglalt rendelkezések jogi jellege az irányadó.

Az Alkotmány és a Jat. rendelkezései alapján az Országgyűlés határozata nem tekinthető jogszabálynak. A Jat. 46. § (1) bekezdése értelmében az Országgyűlés határozatban szabályozza az általa irányított szervek feladatait, a saját működését és állapítja meg a feladatkörébe tartozó terveket. A 46. § (2) bekezdése szerint e rendelkezés nem érinti az Országgyűlés egyedi határozat meghozatalára vonatkozó jogát. E törvényi szabályoknak megfelelően tehát nem minden országgyűlési határozat tartozik az állami irányítás egyéb jogi eszközei körébe, csak azok, amelyek a 46. § (1) bekezdésében foglalt tartalommal bírnak. A 46. § (2) bekezdése kifejezetten kizárja az állami irányítás egyéb jogi eszközei köréből a parlament egyedi határozatait.” (ABH 1993, 407-408.)

Az Országgyűlés a Magyar Televízió, a Magyar Rádió és a Hungária Televízió Közalapítványok kiegészítő támogatásáról szóló 108/1999. (XII. 22.) OGY határozatában (a továbbiakban: OGYh1.) - a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény 84. §-ának (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően - arról döntött, hogy - a benyújtott támogatás iránti igények alapján - a Magyar Televízió Közalapítvány, a Magyar Rádió Közalapítvány és a Hungária Televízió Közalapítvány támogatását 2000. január 1-jétől kiegészíti. Az OGYh1. meghatározta ennek a forrását (a Műsorszolgáltatási Alapba az üzemben tartási díjon kívül, valamennyi egyéb jogcímen befolyó bevételek), mértékét (1,8 százalék) és

nevesítette azt a három közalapítványt, amely a kiegészítő támogatást igénybe veheti. A határozat 2. pontjában rendelkezett arról, hogy a három közalapítvány közül a Magyar Televízió Közalapítvány a számára megítélt támogatás hatvanöt százalékát használhatja csak fel mindaddig, amíg az Országgyűlés újabb döntést nem hoz. Az OGYh. ezt, az OGYh1-ben jelzett döntést tartalmazza, hatályon kívül helyezi az OGYh1. 2 pontját, így a számára megítélt támogatást a Magyar Televízió Közalapítvány is teljes egészében felhasználhatta. Az OGYh1. és az OGYh. címzettje nem az Országgyűlés által irányított szerv, hanem konkrétan meghatározott három közalapítvány, a határozatok nem feladatot vagy tervet, hanem kiegészítő támogatást állapítanak meg. Az OGYh. tehát egy egyedi döntés, mely alapján 2002. október 31-ét követően a Magyar Televízió Közalapítvány is teljes egészében felhasználhatja a számára megítélt kiegészítő támogatást. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az OGYh. nem tekinthető a Jat. 46. § (1) bekezdésében meghatározott, állami irányítás egyéb jogi eszköze körébe tartozó normatív határozatnak, hanem az a Jat. 46. § (2) bekezdésében meghatározott, egyedi országgyűlési határozat, ebből következően az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre az OGYh. alkotmányellenességének vizsgálatára.

Az Alkotmánybíróság hatáskörét az Abtv. 1. §-a határozza meg. Sem ezen rendelkezés, sem - az Abtv. 1. § h) pontja alapján megalkotott - más törvény alapján nincs az Alkotmánybíróságnak hatásköre arra, hogy a jogalkotót - így az Országgyűlést - meghatározott tartalmú jogszabály megalkotására kötelezze.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az indítványt - az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 29. § b) pontjára tekintettel - érdemi vizsgálat nélkül visszautasította.

Dr. Bihari Mihály
az Alkotmánybíróság elnöke,
előadó alkotmánybíró

Dr. Bagi István
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila
alkotmánybíró

Dr. Holló András
alkotmánybíró

Dr. Kiss László
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky Dr. Vasadi Éva
alkotmánybíró